

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вчена рада ДВНЗ «Прикарпатський
національний університет імені Василя
Стефаника»

Протокол від 25 листопада 2019 р. № 63

Голова Вченої ради І.Є. Цепенда

ОСВІТНЬО –ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
Фізична терапія, ерготерапія

Галузь знань **22 Охорона здоров'я**
Спеціальність **227 Фізична терапія, ерготерапія**

Спеціалізація: **Фізична терапія, ерготерапія**

Кваліфікація: **Асистент фізичного терапевта,
Асистент ерготерапевта,
Масажист,
Масажист спортивний**

ВНЕСЕНО

Кафедра фізичної терапії, ерготерапії

Протокол від «25» листопада 2019 р. № 10

Завідувач кафедри [підпис] / З.В. Дума

ПОГОДЖЕНО

Вченою радою факультету

Протокол від «21» листопада 2019 р. № 10

Голова вченої ради [підпис] / Я.М. Яців

НАДАНО ЧИННОСТІ

Наказ ректора від «24» листопада 2019 р. № 38/06-14-С

ВВЕДЕНО У ДІЮ «27» листопада 2019 р.

Заступник начальника

навчально-методичного відділу _____ / І.Ф. Солонець

ПРОЕКТНА ГРУПА

Керівник (гарант) [підпис] / Л.І. Войчишин

Члени групи: [підпис] / З.В. Дума

[підпис] / Е.Й. Лапковський

I. Преамбула

Освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія» з підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія, розроблена згідно стандарту вищої освіти України та наказу Міністерства освіти і науки України від 19.12.2018 р. № 1419.

Освітньо-професійна програма містить обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти, перелік компетентностей випускника, нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання, форми атестації здобувачів вищої освіти.

Освітньо-професійна програма розроблена робочою групою у складі:
Войчишин Лілії Ігорівни – гаранта освітньої програми, кандидата наук з фізичного виховання і спорту, доцента кафедри фізичної терапії, ерготерапії.
Думи Зіновія Васильовича – доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри фізичної терапії, ерготерапії.
Лапковського Едуарда Йосиповича - кандидата медичних наук, доцента кафедри спортивно-педагогічних дисциплін.

Програма погоджена вченою радою факультету фізичного виховання і спорту, та затверджена Вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» _____ 2019 р.

Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія

<i>II – Загальна характеристика</i>	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	227 Фізична терапія, ерготерапія
Освітня кваліфікація	бакалавр фізичної терапії, ерготерапії
Обмеження щодо форм навчання	Підготовка здійснюється лише за очною (денною) формою навчання
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – Бакалавр Спеціальність – 227 Фізична терапія, ерготерапія Спеціалізація – Фізична терапія, ерготерапія Освітня програма – Фізична терапія, ерготерапія
Опис предметної області	<p>Об'єкти вивчення та діяльності: рухові функції та активність людини, їх порушення та корекція з метою відновлення повноцінної життєдіяльності відповідно до бажань і потреб людини в умовах довкілля.</p> <p>Цілі навчання: Підготовка фахівців, здатних вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з порушеннями функцій органів та систем, зокрема, опорно-рухового апарату, нервової, серцево-судинної та дихальної систем із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знання для відновлення та запобігання втрати рухових функцій та активності людини: медико-біологічних, психолого-педагогічних, соціальних та дисциплін професійної підготовки; - вимог охорони праці та безпеки життєдіяльності; - законодавчої бази; - комунікацій у професійній сфері; - основ ділового спілкування, основ ділової іноземної мови (мов); - професійних компетенцій, прав та обов'язків; - основних положень етики. <p>Методи, методики та технології:</p> <ul style="list-style-type: none"> - спостереження, опитування, тестування та вимірювання у фізичній терапії та ерготерапії; - обробки інформації; - планування та реалізації заходів фізичної терапії та

	<p>ерготерапії;</p> <ul style="list-style-type: none"> - вербального і невербального спілкування; надання долікарської допомоги. <p>Інструменти та обладнання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - для контролю основних життєвих показників пацієнта/клієнта; - тестування та вимірювання у фізичній терапії та ерготерапії; - проведення заходів фізичної терапії та ерготерапії; технічні допоміжні засоби пересування та самообслуговування.
Академічні права випускників	Випускники мають право продовжити навчання на другому рівні вищої освіти та здобувати ступінь «магістр». Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
<p>III Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти</p>	
Обсяг освітньої програми бакалавра	<p>Обсяг освітньої програми для бакалавра фізичної терапії, ерготерапії на базі повної загальної середньої освіти складає 240 кредитів ЄКТС.</p> <p>65% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю «фізична терапія, ерготерапія», визначених у стандарті.</p> <p>Заклад вищої освіти має право визнати та зарахувати кредити ЄКТС, отримані в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста):</p> <ul style="list-style-type: none"> – за спеціальностями 223 «Медсестринство», 224 «Технології медичної діагностики та лікування» не більше ніж 60 кредитів ЄКТС; – за іншими спеціальностями не більше ніж 30 кредитів ЄКТС.
<p>IV – Перелік компетентностей випускника</p>	
Інтегральна компетентність	ІК. Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.
Загальні компетентність	ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

	<p>ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК 04. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p>ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>СК 01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.</p> <p>СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.</p> <p>СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції</p>

	<p>придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.</p> <p>СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.</p> <p>СК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.</p> <p>СК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати (додаток 3).</p> <p>СК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.</p> <p>СК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.</p> <p>СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.</p> <p>СК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами (додаток 3) та документувати отримані результати. СК 11. Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.</p> <p>СК 12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.</p> <p>СК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.</p> <p>СК 14. Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії.</p>
--	--

V. Нормативний зміст підготовки бакалавра, сформульований у термінах результатів навчання

- ПР 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед

- пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.
- ПР 02. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).
- ПР 03. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.
- ПР 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.
- ПР 05. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати оптимальні методи та засоби збереження життя. ПР 06. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.
- ПР 07. Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).
- ПР 08. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.
- ПР 09. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.
- ПР 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.
- ПР 11. Здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.
- ПР 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.
- ПР 13. Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.
- ПР 14. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.
- ПР 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.
- ПР 16. Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.
- ПР 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та

ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій (додаток 3), та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

ПР 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

VI. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів першого рівня вищої освіти за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія» здійснюється у формі кваліфікаційного тестового державного іспиту «Крок» та практично-орієнтованого іспиту.
Вимоги до кваліфікаційного та практично-орієнтованого іспитів	<p>Кваліфікаційний тестовий державний іспит «Крок» оцінює відповідність професійної компетентності студента вимогам, визначеним цим стандартом, здійснюється Центром тестування при МОЗ України відповідно до Положення про систему ліцензійних інтегрованих іспитів.</p> <p>Практично-орієнтований іспит оцінює відповідність компетентності студента вимогам, визначеним цим стандартом та освітньою програмою, і проводиться екзаменаційною комісією закладу вищої освіти.</p>

VII Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У закладі вищої освіти повинна функціонувати система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої

- освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням закладу вищої освіти оцінюється НАЗЯВО або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються НАЗЯВО, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

VIII Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

1. Закон України «Про вищу освіту» 01.07.2014 №1556-VII.
2. Закон України «Про освіту» 05.09.2017 №2145-VIII.
3. Постанова Кабінету Міністрів від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти.
4. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 14.08.1998 р. №251 Про затвердження Положення про систему ліцензійних інтегрованих іспитів фахівців з вищою освітою напрямів «Медицина» і «Фармація».
5. Національний класифікатор України: "Класифікатор професій" ДК 003:2010 // Видавництво "Соцінформ". - К.: 2010.
6. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 18 листопада 2014 року № 1361 «Про затвердження зміни до національного класифікатора України ДК 003:2010» (зміна № 2).
7. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти // Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. №600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21.12.2017 р. №1648): Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/proekty%20standartiv%20vishcha%20osvita/1648.pdf>

Гарант освітньої програми

Л.І. Войчишин

Пояснювальна записка
до освітньо-професійної програми Фізична терапія, ерготерапія
за рівнем вищої освіти першого (бакалаврського) рівня,
галузі знань 22 Охорона здоров'я
за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія

Рекомендовані спеціалізації: фізична терапія, ерготерапія у травматології та ортопедії; фізична терапія, ерготерапія у неврології та нейрохірургії; фізична терапія, ерготерапія у протезуванні та ортезуванні; фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях внутрішніх органів; фізична терапія, ерготерапія у хірургії.

Рекомендовані фахові первинні посади для випускників:

3226 – асистент фізичного терапевта;

3226 – асистент ерготерапевта;

3226 – масажист;

3226 – масажист спортивний.

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам Національної рамки кваліфікацій

Таблиця 1

Код компетентності	Назва компетентності	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Інтегральна компетентність					
ІК1	Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.				
Загальні компетентності					
ЗК 01	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	Знати законодавчі та системоутворючі документи, що регулюють професійну діяльність.	Дотримуватись законодавства, уміти враховувати чинники які впливають на професійну діяльність фізичного терапевта та ерготерапевта.	Здатність обмінюватися інформацією про законодавчі чинники що впливають на професійну діяльність фізичного терапевта та ерготерапевта.	Бути відповідальним за власні професійні рішення, дотримання рамок професійної діяльності.
ЗК 02	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)	Знати законодавчі документи, що стосуються охорони здоров'я, соціального захисту, освіти, фізичного виховання.	Дотримуватись законодавства, моральних норм, професійної етики; вміти отримувати згоду пацієнта/клієнта, або опікунів на проведення заходів фізичної терапії, ерготерапії.	Проявляти повагу до пацієнта/ клієнта; проявляти емпатію; дотримуватись ефективного спілкування; сприймати та поважати потребу пацієнта/клієнта у спілкуванні.	Бути відповідальним за власні професійні рішення, дотримання етичних та юридичних вимог.
ЗК 03	Навички міжособистісної взаємодії	Знати методи вербального та невербального спілкування з пацієнтами/клієнтами у різних станах, опікунами, членами сім'ї, близькими та усіма учасниками реабілітаційного процесу.	Вміти враховувати чинники, які можуть впливати на ефективність спілкування; використовувати відкриті і закриті питання; визначати і інтерпретувати невербальні сигнали спілкування; спілкуватися професійно та зрозуміло з пацієнтами/ клієнтами, опікунами, членами сім'ї, близькими та усіма учасниками реабілітаційного процесу; перевіряти чи пацієнт /клієнт розуміє надану інформацію.	Продемонструвати навички уважного слухача та уміння правильно поставити запитання; виразити письмову інформацію зрозумілою мовою.	Бути відповідальним при дотриманні етичних та юридичних вимог, критично аналізувати свої комунікативні уміння та удосконалювати навички спілкування.
ЗК 04	Здатність працювати в команді	Знати методи ефективного спілкування, менеджменту командної роботи.	Вміти працювати у команді, дотримуватись меж професійної компетентності, етичних та	Здатність обмінюватися інформацією з членами колективу, спілкуватися з	Бути відповідальним при дотриманні етичних, юридичних та професійних

			моральних принципів; демонструвати поведінку, яка сприяє формуванню сприятливої робочої атмосфери.	ними вербально та невербально; дотримуватися відповідного стилю одягу, спілкування та поведінки.	вимог
ЗК 05	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети	Знати методи ефективного спілкування, основи менеджменту та управління	Уміти застосовувати знання ефективного спілкування, менеджменту та управління, демонструвати поведінку яка сприяє формуванню мотивації.	Здатність обмінюватися інформацією, спілкуватися вербально та невербально; дотримуватися відповідного стилю одягу, спілкування та поведінки.	Бути відповідальним при формуванні спільної мети та її реалізації.
ЗК 06	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово	Мати досконалі знання державної мови.	Вміти застосовувати знання державної мови, як усно так і письмово.	Використовувати при фаховому та діловому спілкуванні та при підготовці документів державну мову.	Нести відповідальність за володіння державною мовою на належному рівні.
ЗК 07	Здатність спілкуватися іноземною мовою	Мати достатні знання іноземної мови.	Вміти застосовувати знання іноземної мови, вміти спілкуватись іноземною мовою.	Використовувати при фаховому та діловому спілкуванні та при підготовці документів іноземну мову, використовувати іноземну мову у професійній діяльності	Нести відповідальність за володіння іноземною мовою на належному рівні.
ЗК 08	Здатність планувати та управляти часом	Знати основи менеджменту	Вміти застосовувати принципи організаційного управління	Користуватися засобами комунікації	Відповідально застосовувати принципи організаційного управління
ЗК 09	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	Мати знання в галузі інформаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності	Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній діяльності	Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та компетентностей
ЗК 10	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	Знати принципи науково доказової практики; сучасні методи пошуку інформації; роботи з бібліотечними та інформаційними ресурсами.	Вміти використовувати традиційні та новітні інформаційно- комунікаційні технології; вибирати доступні ресурси, такі, як електронні бази даних; демонструвати використання критичного підходу під час процесу інтерпретації інформації;	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей; використовувати бібліотечні й інформаційно-комунікаційні технології.	Здатність працювати автономно, нести відповідальність за достовірність зібраної інформації.
ЗК 11	Здатність вчитися і	Знати методи пошуку	Вміти оцінювати себе критично;	Користуватися засобами	Самостійно вибирати

	оволодівати сучасними знаннями	навчальних ресурсів та баз даних, принципів форм і методів навчання; мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання.	вибирати навчальні ресурси; критично аналізувати існуючу реабілітаційну практику, опираючись на сучасні наукові данні; застосовувати знання на практиці, розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності.	комунікації; зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки, знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців та нефахівців; вивчати досвід колег.	оптимальні навчальні ресурси та впроваджувати сучасні наукові дані у практичну діяльність; відповідати за професійний розвиток, професійно навчатися з високим рівнем автономності.
ЗК 12	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	Знати свої соціальні та громадські права та обов'язки	Формувати свою громадянську свідомість, вміння діяти відповідно до неї	Здатність донести свою громадську та соціальну позицію	Відповідати за свою громадську позицію та діяльність
ЗК 13	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	Знати свої професійні права та обов'язки; принципи науково доказової практики.	Вміння формувати свою професійну відповідальність, діяти відповідно до неї; приймати рішення застосовуючи принципи науково доказової практики; діяти у межах посадових обов'язків та професійної компетентності.	Здатність донести свою позицію до фахівців та нефахівців; ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності	Відповідати за свою професійну позицію та діяльність; відповідати за прийняття рішень у складних умовах.
ЗК 14	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо	Знати соціальні норми природу і суспільство	Вміння використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя	Чітко доносити особисту позицію	Мати свою особисту позицію та діяльність; відповідати за прийняття рішень у складних умовах.
ЗК 15	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Знати історію розвитку предметної області, її місце у загальній системі знань про природу і суспільство	Вміння використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя	Розробляти заходи щодо збереження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства; взаємодіяти з відповідними структурами у розв'язанні соціальних проблем	Нести відповідальність за збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 01	Здатність пояснити потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.	Знати принципи медичної, соціальної та біопсихосоціальної моделей обмеження життєдіяльності; особливості застосування профілактичних та терапевтичних заходів фізичної терапії, ерготерапії та їх вплив на стан здоров'я пацієнта/клієнта;	Вміти пояснити поняття «здоров'я» та шляхи його зміцнення в контексті потреб конкретного пацієнта/клієнта; пояснити ефективність використання фізичних вправ та змін оточення для відновлення і підтримки здоров'я; пояснити необхідність профілактичних та терапевтичних заходів фізичної терапії, ерготерапії.	Здатність донести свою позицію до фахівців та нефахівців; співробітництво з широким колом осіб (колеги, керівники, клієнти) для провадження професійної діяльності	Здатність працювати автономно, нести відповідальність за достовірність озвученої інформації.
СК 02	Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.	Знати анатомію, біомеханіку, фізіологію та біохімію рухової активності, фізичний та психічний розвиток людини; процеси, які проходять в організмі під час навчання та контролю рухових функцій.	Вміти пояснити анатомічну будову та функції людського організму; описати будову і функції органів та систем організму; пояснити зв'язок між будовою та функцією основних систем людського організму; аналізувати основні рухові функції людини; описати особливості фізичного та психічного розвитку людського організму.	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних наукових та практичних знань.
СК 03	Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії	Основи патології, патофізіології, функціональної анатомії; принципи застосування та вплив засобів та методів фізичної терапії, ерготерапії.	Вміти пояснити реакції організму на ушкодження; загальні принципи і механізми процесів погіршення стану здоров'я, відновлення та одужання у контексті практичної діяльності у фізичній терапії, ерготерапії; патологічні процеси, які піддаються корекції заходами фізичної терапії, ерготерапії.	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних наукових та практичних знань.
СК 04	Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії	Знати основи патології, патофізіології, соціології, психології педагогіки, фізичної терапії, ерготерапії; взаємозв'язок і взаємовплив фізичної, когнітивної, емоційної, соціальної та культурної сфер.	Вміння інтегрувати знання про патологічні процеси та спричинені ними розлади, що стосуються стану конкретного пацієнта/клієнта.	Встановлювати міждисциплінарні зв'язки для досягнення цілей; спілкуватися вербально та невербально.	Відповідально відноситися до поширення та трактування інформації від фахівців медичної, соціальної, педагогічної, психологічної сфери.
СК 05	Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та	Знати Закони України про охорону здоров'я, етичний кодекс, нормативні	Вміти виявляти фактичний і потенційний ризик, небезпеку для пацієнта/клієнта та практикуючого	У разі невизначеності, звертатися по допомогу чи скеровувати	Бути відповідальним при дотриманні вимог безпеки.

	практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини	документи, що регламентують професійну діяльність; принцип отримання згоди пацієнта/клієнта на проведення заходів фізичної терапії, ерготерапії; особливості впливу стану пацієнта/клієнта та зовнішнього середовища на безпеку проведення заходів; особливості позиціонування та переміщення.	фахівця, відповідним чином реагувати на неї; узагальнювати усі результати обстеження і складати відповідний план професійних дій, враховуючи усі заходи безпеки та протипокази щодо кожної дії; запобігати небезпеці/ризикові, мінімалізувати їх під час фізичної терапії, ерготерапії; безпечно використовувати обладнання; надати первинну допомогу при невідкладних станах.	пацієнта/клієнта до іншого фахівця сфери охорони здоров'я; у тактовній та зрозумілій формі реагувати на небезпечні дії колег.	
СК 06	Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати (додаток 1)	Знати методи соціологічного, педагогічного, клінічного та параклінічного дослідження; основні протипокази і застереження щодо проведення заходів фізичної терапії, ерготерапії; особливості обстеження у фізичній терапії, ерготерапії, спеціальні тести та шкали; етичні та юридичні вимоги ведення документації.	Вміти організувати збір інформації про актуальний стан здоров'я пацієнта/клієнта; складати анамнез; демонструвати чітке логічне обґрунтування вибраної послідовності питань та обстежень; використовувати відповідні методи огляду обстеження та тестування; точно документувати дані обстеження, користуючись логічним форматом, який відповідає професійним інструкціям фахівця і вимогам даного закладу.	Встановлювати міждисциплінарні зв'язки для досягнення цілей; спілкуватися вербально та невербально; консультиватися з колегами, пацієнтом/клієнтом, опікунами, членами сім'ї та іншими учасниками реабілітаційного процесу.	Під наглядом проводити обстеження, тестування, огляд у фізичній терапії, ерготерапії та документувати отримані результати; бути відповідальним при дотриманні етичних та юридичних вимог.
СК 07	Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії	Знати основи психології, соціології; основи науково доказової практики та методів прогнозування та планування у фізичній терапії, ерготерапії; моделі встановлення цілей; основні проти--покази і застереження щодо проведення заходів фізичної терапії, ерготерапії.	Вміти оцінити потреби та реабілітаційний потенціал пацієнта/клієнта; трактувати програму та пояснювати її пацієнту/клієнту.	Представляти чітке логічне обґрунтування цілей та програми фізичної терапії, ерготерапії при комунікації із членами мультидисциплінарної команди, пацієнтом чи опікунами; обговорювати відповідні методи втручання/догляду.	Самостійно прагне допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти і реалізувати його власні потреби. Самостійно демонструє уміння обґрунтовувати цілі та програми фізичної терапії, ерготерапії
СК 08	Здатність ефективно реалізувати програму фізичної терапії та/або	Засоби методи та форми фізичної терапії, ерготерапії	Вміти безпечно та ефективно виконувати програму фізичної терапії, ерготерапії; діяти	У разі невизначеності, звертатися по допомогу чи скеровувати	Бути відповідальним за ефективну реалізацію програми фізичної терапії,

	ерготерапії.		наполегливо та цілеспрямовано; модифікувати обсяг навантаження, зміст та спрямованість занять в залежності від функціонального, психологічного та когнітивного стану пацієнта; вибирати необхідний рівень допомоги; визначати частоту занять і тривалість курсу фізичної терапії, ерготерапії; координувати реалізацію індивідуальної програми реабілітації з усіма учасниками реабілітаційного процесу; за необхідності корегувати цілі; обговорити реабілітаційний процес з пацієнтом/клієнтом та/або родичами, опікунами, близькими, іншими фахівцями; надати пацієнтам/клієнтам програму для самостійних занять.	пацієнта/клієнта до інших фахівців; надавати пацієнтові/клієнтові вербальні та невербальні підказки, коректуючи виконання вправ/дій, і, при потребі, перефразувати інструкції; взаємодіяти із членами мультидисциплінарної команди, пацієнтом чи опікунами.	ерготерапії.
СК 09	Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії	Знати основи дидактики, теорії та методики фізичної культури, психології; критерії відповідності заходів фізичної терапії, ерготерапії актуальному стану здоров'я, функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.	Вміти оцінити функціональні можливості та потреби пацієнта/клієнта; обирати методи впливу/догляду, враховуючи патологію, функціональні розлади, активність та участь особи, контекстні та особистісні фактори; організувати індивідуальні та групові заняття, обирати необхідне обладнання; моніторити стан пацієнта; передбачати та визначати реакцію пацієнта/клієнта на проведення реабілітаційних заходів.	Налагоджувати обмін досвідом; застосовувати вербальну та невербальну комунікацію з пацієнтом/клієнтом; надавати інформацію в оптимальний спосіб.	Нести відповідальність за прийняття рішення щодо відповідності заходів фізичної терапії, ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.
СК 10	Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами (додаток 1) та документувати отримані результати	Знати форми та методи проведення та реєстрації результатів оперативного, поточного та етапного контролю за станом пацієнта/клієнта; критерії досягнення цілей; особливості коректування цілей та завдань в залежності від результатів	Вміти проводити оперативний, поточний та етапний контроль за станом пацієнта/клієнта та їх документувати їх результати; оцінювати ефективність фізичної терапії, ерготерапії; визначати ставлення пацієнта/клієнта до отриманих результатів; навчати пацієнта/клієнта застосувати методи самоконтролю; дотримуватися	Чітко повідомляти про результати контролю при комунікації із членами мультидисциплінарної команди, пацієнтом чи опікунами.	Самостійно проводити оперативний та поточний контроль за станом пацієнта/клієнта; бути відповідальним за своєчасне та достовірне проведення контролю стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами, за належне

		контролю; критерії оцінювання ефективності самостійної діяльності пацієнтів/клієнтів.	стандартизованих протоколів під час вимірювання результатів; інтерпретувати отримані дані; керувати процесом фізичної терапії, ерготерапії.		документування отриманих результатів.
СК 11	Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов	Знати види та способи адаптації, принципи дії в новій ситуації.	Вміти застосувати засоби саморегуляції, вміти пристосовуватися до нових ситуацій (обставин) життя та діяльності; підбирати та змінювати засоби, методи і форми фізичної терапії, ерготерапії відповідно до змінних умов.	Встановлювати відповідні зв'язки з членами мультидисциплінарної команди, пацієнтом чи опікунами для досягнення результату.	Бути відповідальним за своєчасне використання методів саморегуляції.
СК 12	Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів	Мати спеціалізовані знання про будову тіла людини, її органи та системи; алгоритми надання екстреної долікарської допомоги при невідкладних станах	Вміти надавати екстрену долікарську допомогу при невідкладному стані	Пояснити необхідність та порядок проведення заходів екстреної долікарської допомоги. Вміти пояснити недоцільність застосування будь яких заходів нефахівцям.	Нести відповідальність за своєчасність та якість надання екстреної долікарської допомоги.
СК 13	Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/д огляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя	Знати основи психології та дидактики; принципи здорового способу життя; особливості профілактики захворювань та їх ускладнень, травм, неповносправності; прийоми самообслуговування та догляду.	Вміти провадити здоровий спосіб життя та навчати цьому пацієнта/клієнта та/або родичів, опікунів, близьких; навчати пацієнта/клієнта прийомам самообслуговування, основам профілактики захворювань та їх ускладнень, травм, неповносправності; навчати опікунів та/або родичів прийомам догляду за пацієнтом/клієнтом, залучати їх до реабілітаційного процесу.	Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань та пояснень, що їх обґрунтують до фахівців та нефахівців.	Бути відповідальним за дотримання здорового способу життя; відповідально відноситися до профілактики захворювань, травм та неповносправності; прагнути допомогти пацієнту/клієнту чи опікунам зрозуміти та реалізувати прийоми догляду та самообслуговування.
СК 14	Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії	Знати основи менеджменту, принципи науково-доказової практики.	Вміти удосконалювати професійну діяльність відповідно до сучасних науково-доказових даних.	Встановлювати зв'язки для досягнення цілей; спілкуватися вербально та невербально.	Бути відповідальним за дотримання принципу постійного покращення якості реабілітаційних послуг.

Вимоги щодо клінічної підготовки, викладацького складу та матеріально-технічного забезпечення реалізації освітньої програми за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія» на основі вимог World Confederation for Physical Therapy та World Federation of Occupational Therapists

Вимоги до клінічної підготовки

Для набуття фахових компетентностей необхідно не менше 24 кредитів клінічних практик (клінічного навчання) з фізичної терапії, ерготерапії тривалістю не менше 6 кредитів кожна. Проходження кожної клінічної практики у повному обсязі є обов'язковим.

Рекомендовані клінічні практики проводяться у спеціалізованих підрозділах із залученням профільних фахівців за напрямками фізична терапія, ерготерапія при порушенні діяльності опорно-рухового апарату, серцево-судинної, дихальної та нервової систем. Заклади повинні надавати реабілітаційну допомогу в гострому, підгострому та довготривалому періодах. Обов'язковою є наявність у штаті означених закладів фізичних терапевтів та фахівців з ерготерапії, які виконують функції клінічного керівника/методиста, та трудових угод з ними. Кількість клінічних баз та кадровий склад закладів охорони здоров'я, соціального захисту має забезпечити проходження практики студентами із розрахунку 5-6 осіб на одного клінічного керівника/методиста.

Мінімальне обладнання кабінету доклінічної практики:

- терапевтичні кушетки 120x200 см - 2 од;
- сходи різної висоти (5 см, 10 см, 15 см);
- паралельні регульовані бруси;
- мобільне дзеркало;
- милиці, палиці, ходунки;
- крісла колісні різного розміру та ступеню мобільності;
- еластичні джгути з опором різного ступеню;
- обтяжувачі на кінцівки і пальці;
- платформи та диски для тренування балансу, фітболи, тощо; мати, подушки, валики, напіввалики; велоергометр;
- степпер;
- гантелі;
- шведська стінка;
- адаптивний кухонний інвентар, холодильник, пральна машина);
- імітація елементів квартири (туалет або при ліжковий туалет, ванна кімната, спальне ліжко, шафа);
- допоміжні засоби для побуту (засіб для одягання шкарпеток, гудзиків тощо).

Обладнання кабінету масажу:

кушетки масажні з розрахунку 1 кушетка на 2-3 студентів в групі.

Мінімальне обладнання для навчання методам вимірювання структурних змін та порушених функцій організму:

- динамометри; пульсоксиметри;
- апарати для вимірювання тиску;
- пульсометри;
- каліпери;
- спірометри портативні – 2-3 примірники;
- гоніометри різних форм та розмірів;

- вимірювальні сантиметрові стрічки – з розрахунку один примірник на 2-3 студентів в групі;
- 10-метрова вимірювальна стрічка;
- ваги;
- ростомір – один примірник.

Науково-педагогічний склад, який може забезпечити нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Головою проектної групи навчального закладу при ліцензуванні (акредитації) освітньої програми за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія» може бути особа, яка захистила дисертаційну роботу кандидата чи доктора наук за спрямуванням лікувальна фізична культура/фізична реабілітація (спеціальності 14.01.24, 13.00.04, 24.00.02, 24.00.03); доктора філософії та доктора наук за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія».

Результати навчання	Фахова підготовка викладачів
1. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини і здійснення освітньої діяльності серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.	фізична культура різних груп населення; медицина, громадське здоров'я
2. Демонструвати вміння спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового та професійного спілкування; складати різні види документів, у тому числі іноземною мовою (мовами).	філологія; психологія; фізична реабілітація/терапія, ерготерапія; медицина; філософія
3. Демонструвати вміння роботи із сучасною комп'ютерною технікою; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та іноземні джерела з метою отримання інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень; здійснювати комунікаційну взаємодію за допомогою соціальних мереж; систематизувати прийоми створення, збереження, накопичення та інтерпретації даних з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.	інформатика, обчислювальна техніка; фізична реабілітація/терапія, ерготерапія
4. Демонструвати знання базових методів пізнання й аналізу процесів державно-політичного та соціально-економічного розвитку українського суспільства; обговорювати сутність перетворень, що відбуваються в сучасній Україні; розуміти філософські категорії та поняття; пояснювати основні	філософія; соціологія; економіка; право.
5. Застосовувати знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії, виявляти взаємозв'язки різних елементів.	біологія; медицина; педагогіка; психологія; соціальна робота; медицина; фізична реабілітація/терапія,
6. Демонструвати вміння надавати долікарську допомогу у невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати методи та засоби збереження життя.	медицина

7. Визначати симптоми та синдроми поширених захворювань людини (Додаток 1); адекватно трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей	медицина; фізична реабілітація/терапія, ерготерапія; соціальна робота
8. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму (Додаток 1), активності та участі; трактувати отриману інформацію; демонструючи доказове прийняття рішень.	медицина; фізична реабілітація/терапія, ерготерапія
9. Демонструвати здатність до пацієнтоцентричної практичної діяльності за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команди згідно нормативно-правових вимог та норм професійної етики.	Фізична реабілітація/терапія, ерготерапія
10. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії відповідно до наявних ресурсів і оточення.	Фізична реабілітація/терапія, ерготерапія
11. Демонструвати уміння здійснювати заходи фізичної терапії для корекції порушень структури/функцій організму (додаток 2).	Фізична реабілітація/терапія
12. Демонструвати уміння здійснювати заходи ерготерапії задля ліквідації, або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.	ерготерапія
13. Демонструвати уміння ефективно провадити професійну діяльність, застосовуючи сучасні науково-доказові дані.	Фізична реабілітація/терапія, ерготерапія
14. Обирати відповідні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.	медицина; фізична реабілітація/терапія, ерготерапія
15. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.	медицина; фізична реабілітація/терапія, ерготерапія; протезисти, ортезисти
16. Демонструвати уміння вербального і невербального спілкування з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.	медицина; фізична реабілітація/терапія, ерготерапія; (додатково соціальні працівники, психологи, корекційні педагоги,
17. Демонструвати уміння проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.	Фізична реабілітація/терапія, ерготерапія,
18. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій (згідно додатку 1), та за потреби, модифікувати поточну	Фізична реабілітація/терапія, ерготерапія
19. Демонструвати готовність оцінювати себе критично, освоювати нову фахову інформацію, поглиблювати базові знання з допомогою самоосвіти, представляти й оцінювати власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег, обмінюватися досвідом з іншими спеціалістами.	фізична реабілітація/терапія, ерготерапія

Базові компоненти обстеження та контролю стану пацієнта/клієнта фізичним терапевтом при порушеннях таких систем:

1. Серцево-судинна та дихальна системи

Симптоми, синдроми та порушення:

- кашель
- задишка
- запаморочення
- приступ ядухи
- біль
- включення у роботу допоміжних дихальних м'язів
- тахікардія
- ціаноз
- набряк
- аритмія
- посилене серцебиття
- ослаблене дихання
- жорстке дихання, патологічне бронхіальне дихання
- крепітація, хрипи, шум тертя плеври
- коробковий перкуторний звук
- тупий (притуплений) перкуторний звук
- тимпанічний перкуторний звук
- катаральні зміни
- підвищення кров'яного тиску
- зниження кров'яного тиску
- синдром дихальної недостатності
- синдром серцевої недостатності
- бронхообструктивний синдром
- загально інтоксикаційний синдром
- бронхо-легенево-плевральний синдром
- легеневе серце
- накопичення повітря у плевральній порожнині
- накопичення ексудату у плевральній порожнині
- плевральні спайки
- спадання легеневої тканини
- фіброз, склероз
- деструктивні зміни бронхів/легеневої тканини
- гіпер- гіпотонічний криз
- аритмії серця

Засоби та методи обстеження у фізичній терапії:

- опитування
- спостереження
- антропометрія
- пальпація
- перкусія
- аускультация
- функціональні тести
- спірографія
- пневмотахометрія
- пікфлоуметрія
- пульсооксиметрія
- вимірювання артеріального тиску

2. Опорно-руховий апарат

Симптоми, синдроми та порушення:

- біль
- набряки
- порушення амплітуди руху
- зменшення м'язової сили та м'язова атрофія
- зменшення м'язової витривалості
- порушення рівноваги та координації
- порушення рухових функцій (присідання, хода, хода сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, хапання, відштовхування та притягування, піднімання та перенесення та інші)

Засоби та методи обстеження у фізичній терапії:

- опитування
- спостереження
- антропометрія
- пальпація
- суглобова гра
- визначення інтенсивності та динаміки болю
- оцінювання активного та пасивного руху
- вимірювання амплітуди руху у суглобах (гоніометрія тощо)
- визначення м'язової сили (мануальне м'язове тестування, динамометрія тощо)
- визначення м'язової витривалості
- визначення рівноваги та координації
- оцінювання рухових функцій (присідання, хода, хода сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, хапання, відштовхування та притягування, піднімання та перенесення та інші)
- оцінка стану кукси

3. Неврологічні розлади

Симптоми, синдроми та порушення:

- біль
- набряки
- парези та плегії
- м'язова атрофія
- порушення м'язового тону
- порушення амплітуди руху
- порушення чутливості
- порушення стану свідомості
- порушення когнітивних функцій
- порушення зорових функцій та сприйняття
- просторово-зорові порушення
- зменшення м'язової витривалості
- порушення рівноваги та координації
- порушення рухових функцій (присідання, хода, хода сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, хапання, відштовхування та притягування, піднімання та перенесення та інші)

Засоби та методи реабілітаційного обстеження:

- опитування
- спостереження
- пальпація
- оцінювання рухливості суглобів
- визначення м'язової сили
- визначення рівня і локалізації чутливості

- тестування рефлексів
- визначення м'язового тону
- визначення м'язової витривалості
- оцінювання рівноваги та координації
- оцінювання довільних рухових функцій
- тести, шкали для оцінки болю, рухових функцій та мобільності

Базові компоненти обстеження та контролю стану пацієнта/клієнта ерготерапевтом при порушеннях таких систем:

1. Серцево-судинна та дихальна системи.

а. Оцінювання симптомів та порушень з метою визначення їх впливу на заняттєву активність пацієнта/клієнта:

- біль
- зміни у диханні (задишка, ослаблене, жорстке, патологічне бронхіальне дихання)
- запаморочення
- приступ ядухи
- набряк
- порушення ритму і провідності серця, аритмія, тахікардія
- підвищення/зниження артеріального тиску
- надмірні зусилля під час виконання заняттєвої активності
- втома

Засоби та методи:

- опитування, бесіда
- спостереження
- функціональні тести
- пульсооксиметрія
- вимірювання артеріального тиску
- вимірювання частоти серцевих скорочень

б. Опитування з метою обґрунтування використання у програмі ерготерапії елементів заняттєвої активності, яка відповідає заняттєвим потребам та інтересам пацієнта/клієнта:

Засоби та методи:

- Бесіда, інтерв'ю
- Інструменти оцінки

в. Оцінювання елементів заняттєвої активності пацієнта/клієнта під час виконання програми ерготерапії з позиції:

- суб'єктивного ставлення пацієнта/клієнта до власного виконання елементів заняттєвої активності;
- рівня функціональної незалежності пацієнта/клієнта;
- якості та безпеки виконання елементів заняттєвої активності.

Засоби та методи:

- бесіда
- спостереження
- інструменти оцінки

2. Порушення діяльності опорно-рухового апарату

1. Оцінювання симптомів та порушень з метою визначення їх впливу на заняттєву активність пацієнта/клієнта:

- біль
- набряки

- порушення амплітуди руху
- зменшення м'язової сили, м'язова атрофія
- зменшення м'язової витривалості
- порушення функцій суглобів та кісток
- порушення рівноваги та координації
- порушення довільних рухових функцій

Засоби та методи:

- опитування, бесіда
- візуальна аналогова шкала болю
- огляд
- оцінювання рухливості суглобів
- визначення м'язової сили
- тести на визначення м'язової витривалості
- тести на рівновагу та координацію
- тести для оцінки довільних рухових функцій
- оцінювання стану кукси

2. Опитування з метою вибору і (обґрунтування) використання у програмі ерготерапії елементів заняттєвої активності, яка відповідає заняттєвим потребам та інтересам пацієнта/клієнта:

Засоби та методи:

- бесіда, інтерв'ю
- інструменти оцінки

3. Оцінювання елементів заняттєвої активності пацієнта/клієнта під час виконання програми ерготерапії з позиції:

- суб'єктивної оцінки пацієнта/клієнта
- рівня функціональної незалежності
- якості та безпеки виконання

Засоби та методи:

- бесіда
- спостереження
- інструменти оцінки

3. Неврологічні розлади

1. Оцінювання симптомів та порушень з метою визначення їх впливу на заняттєву активність пацієнта/клієнта:

- біль
- набряки
- парези та плегії
- порушення м'язового тону
- зменшення м'язової сили, м'язова атрофія
- порушення амплітуди руху
- порушення чутливості
- порушення стану свідомості
- порушення когнітивних функцій
- порушення функцій жування і ковтання
- порушення зорових функцій та сприйняття
- просторово-зорові порушення
- зменшення м'язової витривалості
- порушення рівноваги та координації
- порушення моторно-рефлекторних та мимовільних рухових функцій та реакцій
- порушення довільних рухових функцій

Засоби та методи:

- опитування
- огляд
- пальпація
- спостереження
- оцінювання рухливості суглобів
- визначення м'язової сили
- визначення рівня і локалізації чутливості
- тестування рефлексів
- визначення м'язового тону
- визначення м'язової витривалості
- оцінювання рівноваги та координації
- оцінювання довільних рухових функцій

2. Опитування з метою обґрунтування використання у програмі ерготерапії елементів заняттєвої активності, яка відповідає заняттєвим потребам та інтересам пацієнта/клієнта:

Засоби та методи:

- бесіда, інтерв'ю
- інструменти оцінки

3. Оцінювання елементів заняттєвої активності пацієнта/клієнта під час виконання програми ерготерапії з позиції:

- суб'єктивної оцінки пацієнта/клієнта
- рівня функціональної незалежності
- якості та безпеки виконання

Засоби та методи:

- бесіда
- спостереження
- інструменти оцінки

ЗАСОБИ ТА МЕТОДИ РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО ВПЛИВУ (ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ)

Порушення діяльності серцево-судинної та дихальної систем

- терапевтичні вправи
- дихальні
- загально-розвиваючі аеробного характеру
- на розтяг та розслаблення м'язів
- позиціонування
- дихальної гімнастики
- звукової гімнастики
- мануальні маніпуляційні втручання на грудній клітці
- масаж
- засоби загартування та водні процедури

Порушення діяльності опорно-рухового апарату

Засоби та методи:

- **терапевтичні вправи:**
 - на зменшення болю та набряку
 - на розвиток сили
 - на розвиток витривалості
 - на підтримку амплітуди руху
 - на гнучкість
 - на мобілізацію суглобів (суглобова гра)
 - на рівновагу
 - на координацію
- тренування рухових навичок та умінь (функціональне тренування: переміщення у ліжку, навички сидіння, переміщення поза межі ліжка, вставання, стояння, хода, користування допоміжними засобами для ходи та візком,
- користування протезами, самообслуговування та самогляд)
- позиціонування
- масаж
- постізометрична релаксація
- преформовані фізичні чинники:
 - тепло
 - холод
 - водні процедури
 - преформована електрична енергія

Неврологічні розлади

Засоби та методи:

- терапевтичні вправи
- з опором (сила та витривалість)
 - на підтримку амплітуди руху
 - на розвиток/ відновлення гнучкості (розтяг/стретчинг)
 - на розвиток/ відновлення рівноваги
 - на розвиток/ відновлення координації
 - на розвиток/ відновлення дрібної моторики
- тренування рухових навичок та умінь (функціональне тренування:
- переміщення у ліжку, навички сидіння, переміщення поза межі ліжка, вставання, стояння, хода, користування допоміжними засобами для ходи та візком,
- користування ортезами, самообслуговування та самогляд)

- позиціонування
- дихальні вправи
- мануальні маніпуляції на грудній клітці
- масаж

ЗАСОБИ ТА МЕТОДИ ЕРГОТЕРАПЕВТИЧНОГО ВПЛИВУ

1. Використання підготовчих методів і засобів:

- Використання преформованих фізичних чинників
 - тепло
 - холод
 - преформована електрична енергія
- Позиціонування
- Мобілізація суглобів
- Сенсорна стимуляція
- Методики фасилітації та інгібіції
- Підбір адаптивних та технічних засобів реабілітації (в т.ч. ортезів та протезів)

2. Терапевтичні вправи і терапевтичні заняття з метою відновлення або розвитку функцій організму:

- функцій м'язів та суглобів (сили, витривалості, амплітуди руху, мобільності суглобів)
- функцій мимовільних рухових реакцій
- довільних рухових функцій (координацію великої та дрібної моторики,
- зорово-рухову, двосторонню координацію, праксис)
- моторики і координації органів ротової порожнини
- розумових функцій (специфічних та глобальних)
- сенсорних функцій (зорового сприйняття, вестибулярної, пропріоцептивної
- функції, сенсорної інтеграції)

3. Терапевтичні вправи і терапевтичні заняття з метою розвитку виконавчих умінь та навичок:

- рухових умінь та навичок (стабілізувати тулуб, дотягуватися, хапати, маніпулювати, піднімати, переміщувати предмети тощо)
- процесуальних умінь та навичок (ініціювати, підтримувати увагу, планувати та дотримуватися плану дії, організовувати, пристосовуватися тощо)
- умінь та навичок соціальної взаємодії (вступати в контакт, проявляти емоції, уточнювати, відповідати тощо)

4. Терапевтичне використання заняттєвої активності:

- Виконання компонентів заняттєвої активності (окремих занять, завдань та дій), визначених на основі заняттєвого аналізу.
- Модифікація та адаптація способів виконання заняттєвої активності (окремих занять, завдань та дій).
- Організація виконання заняттєвої активності у наступних сферах:
 - активність повсякденного життя (ADLs)
 - інструментальна активність повсякденного життя (IADLs)
 - відпочинок і сон
 - освіта
 - робота
 - гра
 - дозвілля
 - соціальна участь

5. Адаптація інструментів діяльності та середовища життєдіяльності пацієнта/клієнта.

6. Навчання та консультування пацієнтів/клієнтів та членів їх родин.

7. Проведення ерготерапевтичного втручання у групі.